

21 Numer zgłoszenia: 294491

51 IntCl⁶:
B23B 31/173
E04C 5/12
B23Q 3/14

Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

22 Data zgłoszenia: 08.05.1992

54

Samozaciskowy uchwyt stożkowy

43 Zgłoszenie ogłoszono:
02.11.1992 BUP 22/92

45 O udzieleniu patentu ogłoszono:
31.10.1995 WUP 10/95

73 Uprawniony z patentu:
Akademia Górniczo-Hutnicza
im. Stanisława Staszica, Kraków, PL

72 Twórcy wynalazku:
Andrzej Jurkiewicz, Kraków, PL
Tadeusz Cygankiewicz, Chrzanów, PL
Adolf Mirowski, Krzęcice, PL
Leszek Ścisło, Kielce, PL

74 Pełnomocnik:
Adamek-Obłąkowska Maria, Akademia
Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica

57 1. Samozaciskowy uchwyt stożkowy zawierający tuleję wewnątrz której umieszczone są trójdzielne stożkowe szczęki o profilowanej wewnętrznej powierzchni, **znamienny tym**, że stożkowa zewnętrzna powierzchnia szczęk (2) jest korygowana w ten sposób, że jej oś obrotu (02) jest przesunięta względem osi uchwytu (01) o wielkość (Y), przy czym w każdym miejscu przekroju poprzecznego uchwytu spełniony jest warunek, że promień zewnętrzny szczęk (R_s) jest mniejszy lub równy od promienia wewnętrznego tulei (R_r), a ponadto szczęki (2) zaopatrzone są w otwory (4) usytuowane w co najmniej jednej płaszczyźnie przekroju poprzecznego uchwytu, których osie tworzą układ trójkąta równobocznego, służące do zamocowania w nich kołków (5) lub sprężyn.

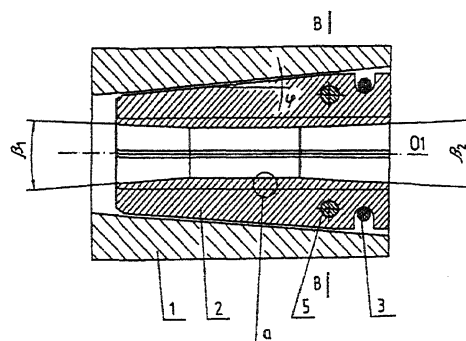

Fig.1

Samozaciskowy uchwyt stożkowy

Zastrzeżenia patentowe

1. Samozaciskowy uchwyt stożkowy zawierający tuleję wewnątrz której umieszczone są trójdzielne stożkowe szczęki o profilowanej wewnętrznej powierzchni, **znamienny tym**, że stożkowa zewnętrzna powierzchnia szczęk (2) jest korygowana w ten sposób, że jej oś obrotu (02) jest przesunięta względem osi uchwytu (01) o wielkość (Y), przy czym w każdym miejscu przekroju poprzecznego uchwytu spełniony jest warunek, że promień zewnętrzny szczęk (R_s) jest mniejszy lub równy od promienia wewnętrznego tulei (R_t), a ponadto szczęki (2) zaopatrzone są w otwory (4) usytuowane w co najmniej jednej płaszczyźnie przekroju poprzecznego uchwytu, których osie tworzą układ trójkąta równobocznego, służące do zamocowania w nich kołków (5) lub sprężyn.

2. Samozaciskowy uchwyt według zastrz. 1, **znamienny tym**, że wewnętrzna profilowana powierzchnia szczęk (2) jest cylindryczna w części środkowej, zaś na ich końcach jest stożkowa i rozbieżna na zewnątrz, przy czym kąt wejścia (β_1) określany jest w zależności od grubości chwytanej liny i jej współczynnika ścisłości, a kąt wyjścia (β_2) określany jest jako suma kąta (β_1) i suma tolerancji kąta pochylenia tulei (1) i szczęk (2).

3. Samozaciskowy uchwyt według zastrz. 1, **znamienny tym**, że profilowaną wewnętrzną powierzchnię szczęk (2) stanowi układ symetrycznych zębów trapezowych rozmieszczonych w podziałce (P), o kącie pochylenia zęba (α) wynoszącym 60-120°, wysokości zęba (H) wynoszącej 0,35-0,65 (P) szerokości zęba (w) wynoszącej do 0,3 (H) i promieniu zaokrąglenia dna wrębu zęba (r_a) wynoszącym 0,2-0,35 (P).

4. Samozaciskowy uchwyt według zastrz. 1, **znamienny tym**, że profilowaną powierzchnię szczęk (2) stanowi układ symetrycznych zębów rozmieszczonych w podziałce (P_1), a kąt ostrza zęba (α_1) wynosi 90°, kąt rozwarcia zęba (α_2) wynosi 60°, wysokość zęba (H_1) wynosi 0,5-0,6 (P_1) promień dna wrębu zęba (R_1) wynosi 0,2-0,25 (P_1), wysokość ostrza zęba (h) wynosi 0,25-0,3 (H_1).

* * *

Przedmiotem wynalazku jest samozaciskowy uchwyt stożkowy przeznaczony do kotwienia lin, splotek, zwitek i prętów, znajdujący zastosowanie w budownictwie i transporcie.

Znane dotychczas uchwyty stożkowe stanowią połączenia stożkowe z wewnętrznym poosiowym otworem, w których wewnątrz tulei usytuowane są szczęki objęte obejmą lub nie, mające kształt połowy lub jednej trzeciej stożka ściętego o tworzącej nachylonej pod kątem α do jego osi. Powierzchnie dociskowe szczęk posiadają odpowiednie wyprofilowania mające ułatwić uchwycenie liny lub pręta.

Znane z polskiego opisu patentowego nr 85 772 szczęki uchwytu kotwiącego zbrojenie sprężające są dwudzielne i posiadają powierzchnie dociskowe utworzone przez szereg następujących po sobie i stykających się ze sobą wyźłobień o różnym kształcie, długości i wysokości.

Znane z polskiego opisu patentowego nr 153 668 szczęki uchwytu kotwiącego ciągnio sprężające, których wewnętrzne powierzchnie dociskowe wyposażone są w poprzeczne ząbki, charakteryzuje się tym, że ząbki wewnętrznych powierzchni dociskowych szczęk mają kształt nacięć śrubowych w postaci specjalnego gwintu niesymetrycznego, którego kąt pochylenia roboczego boku zarysu jest mniejszy od kąta pochylenia boku niepracującego zarysu, przy czym kąt całkowity zarysu gwintu jest większy od 40%.

Istotą uchwytu według wynalazku, zawierającego tuleję wewnątrz której umieszczone są trójdzielne stożkowe szczęki o profilowanej wewnętrznej powierzchni, jest to, że stożkowa zewnętrzna powierzchnia szczęk jest korygowana w ten sposób, że jej oś obrotu jest przesunięta względem osi uchwytu, przy czym w każdym miejscu przekroju poprzecznego uchwytu spełniony jest warunek, że promień zewnętrzny szczęk jest mniejszy lub równy od promienia wewnętrznego tulei.

Ponadto szczęki zaopatrzone są w otwory usytuowane w co najmniej jednej płaszczyźnie przekroju poprzecznego uchwytu, których osie tworzą układ trójkąta równobocznego, służące do zamocowania w nich kołków lub sprężyn. Wewnętrzna profilowana powierzchnia szczęk jest cylindryczna w części środkowej, zaś na ich końcach jest stożkowa i rozbieżna na zewnątrz. Kąt wejścia określany jest w zależności od grubości chwytej liny i jej współczynnika ścisłości. Kąt wyjścia określany jest jako suma kąta wejścia i suma tolerancji kąta pochylenia tulei i szczęk. Profilowaną wewnętrzną powierzchnię szczęk stanowi układ symetrycznych zębów trapezowych rozmieszczonych w podziałce P , o kącie pochylenia zęba wynoszącym od 60 do 120° , wysokości zęba równej od $0,35P$ do $0,65P$, szerokości zęba wynoszącej do $0,3$ wysokości zęba i promieniu dna wrębu zęba równym od $0,2$ do $0,35P$. W innej wersji uchwytu profilowaną wewnętrzną powierzchnię szczęk stanowi układ symetrycznych zębów rozmieszczonych w podziałce P_1 , przy czym zęby posiadają kąt ostrza równy 90° , kąt rozwarcia równy 60° , wysokość od $0,5$ do $0,6 P_1$, promień zaokrąglenia dna wrębu zęba od $0,2$ do $0,25 P_1$ oraz wysokości ostrza zęba od $0,25$ do $0,3$ wysokości zęba.

przedmiot wynalazku jest przedstawiony w przykładzie wykonania na rysunku na którym fig. 1 przedstawia uchwyt w przekroju wzdłużnym, fig. 2 przekrój poprzeczny B-B uchwytu, fig. 3 szczegół "a" przedstawiający w powiększeniu zarys wyprofilowania wewnętrznego szczęk w wersji zębów trapezowych, a fig. 4 szczegół "a" z zębami innego kształtu.

Wewnątrz stalowej tulei stożkowej 1 o zewnętrznej powierzchni cylindrycznej i wewnętrznej powierzchni stożkowej, usytuowane są stalowe trójdzielne szczęki 2 rozcięte na obwodzie co 120° . Szczęki 2 mają postać tulei o zewnętrznej części stożkowej o kącie pochylenia ϕ oraz zewnętrznej części cylindrycznej, w której usytuowany jest rowek, dla umieszczenia w nim obejmy 3 w postaci pierścienia gumowego typu "O" ring lub stalowego pierścienia sprężynującego. Ponadto szczęki 2 zaopatrzone są w otwory 4 usytuowane w płaszczyźnie przekroju poprzecznego uchwytu, których osie tworzą układ trójkąta równobocznego, a w których zamocowane są kołki ustalające 5 lub niewidoczne na rysunku sprężyny.

Zewnętrzna stożkowa powierzchnia szczęk 2 korygowana jest w ten sposób, że jej oś obrotu O_2 jest przesunięta względem osi O_1 o wielkość Y , przy czym w każdym miejscu przekroju poprzecznego uchwytu spełniony jest warunek, że promień zewnętrzny szczęk R_s jest mniejszy lub równy od promienia wewnętrznego tulei R_r . Wewnętrzna profilowana powierzchnia szczęk 2 jest cylindryczna w części środkowej, zaś na ich końcach jest stożkowa i rozbieżna na zewnątrz, przy czym kąt wejścia β_1 określany jest w zależności od grubości chwytej liny i jej współczynnika ścisłości, a kąt wyjścia β_2 określany jest jako suma kąta β_1 i suma tolerancji kąta pochylenia tulei 1 i szczęk 2. Wewnętrzna powierzchnia szczęk 2 zaopatrzona jest w wyprofilowania, będące układem symetrycznych zębów trapezowych rozmieszczonych w podziałce P . Kąt pochylenia zęba α wynosi $60-120^\circ$. Wysokość zęba H wynosi $0,35-0,65 P$. Szerokość zęba w wynosi $0,1-0,3 H$. Promień zaokrąglenia dna wrębu zęba r_d wynosi $0,2-0,35 P$.

W innej wersji przykładu wykonania, wyprofilowania wewnętrzne szczęk 2 mają postać układu symetrycznych zębów o podziałce P_1 kąt ostrza zębów $\alpha_1 = 90^\circ$, a kąt rozwarcia $\alpha_2 = 60^\circ$. Wysokość zęba H_1 wynosi $0,5-0,6 P_1$, promień zaokrąglenia dna wrębu R_d wynosi $0,2-0,25 P_1$. Wysokość ostrza h wynosi $0,25-0,3 H_1$.

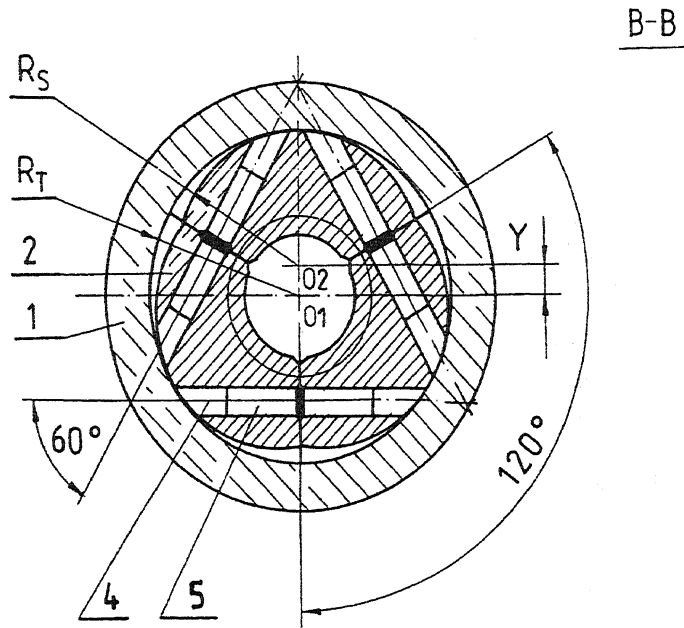
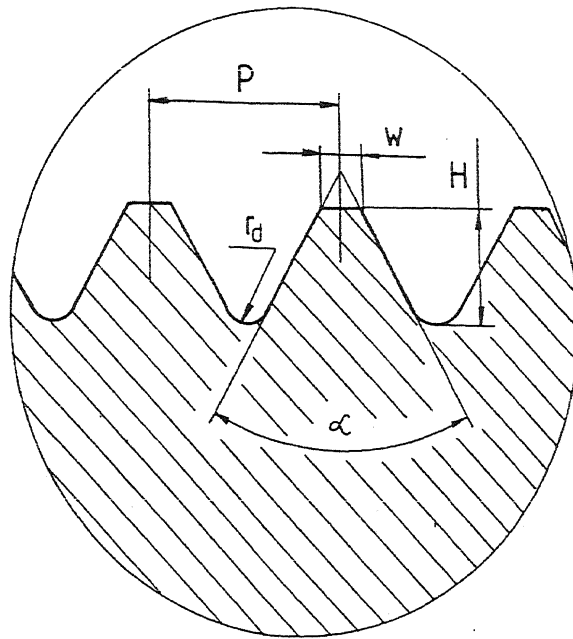
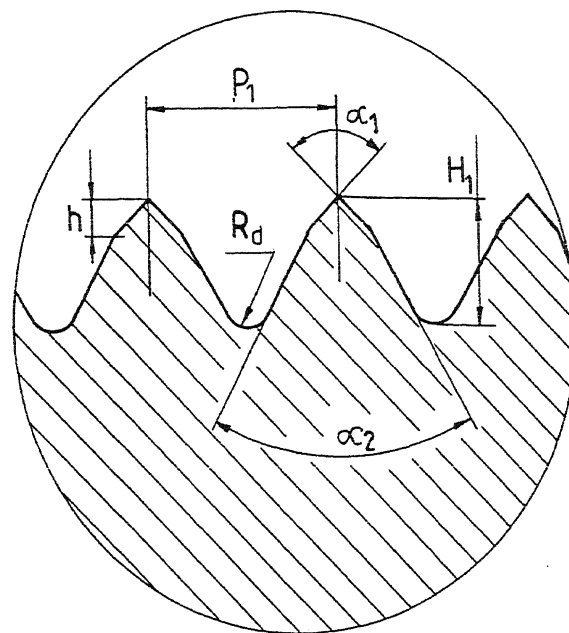

Fig.2

a

Fig.3

a

Fig.4

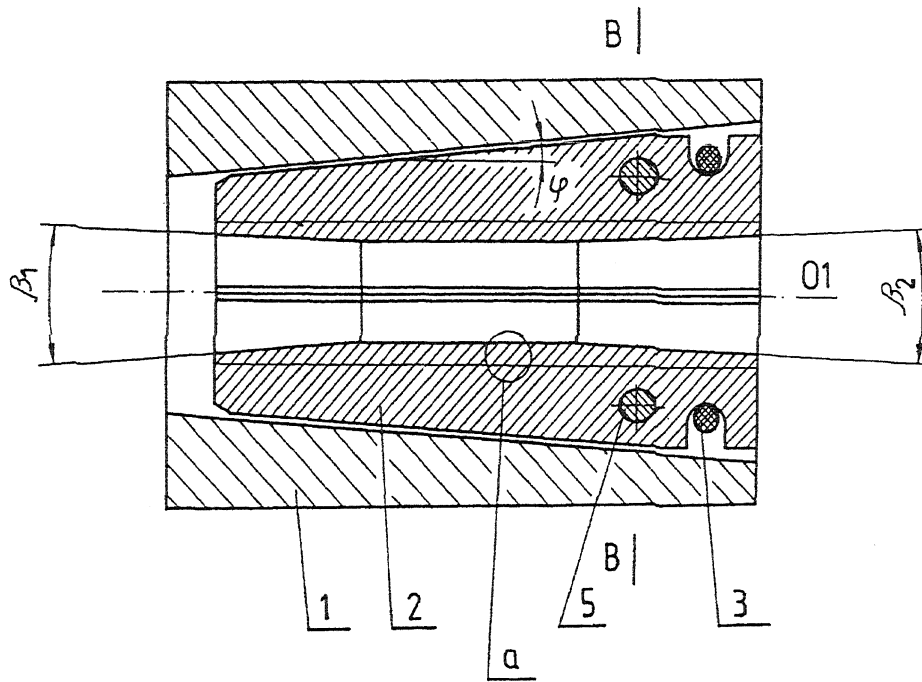

Fig.1

